

Raadsvoorstel

Onderwerp: Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond

Datum collegevergadering	13 mei 2025	Ambtenaar	M. Rumping
Zaaknummer	1916517	Telefoon	0638568416
Portefeuillehouder(s)	S.Y. Dinjens	E-mailadres	mrumping@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2024 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond;
2. In te stemmen met de ontwerpbegroting 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond maar daarbij wel een aantal kanttekeningen te plaatsen;
3. De Omgevingsdienst IJmond daarover te informeren via bijgevoegde zienswijzebrief.

Samenvatting

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) stelt de gemeenteraad van Velsen in de gelegenheid een zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2026. Daarnaast legt het bestuur van ODIJmond de jaarrekening 2024 ter kennisname aan de raad voor.

Het college adviseert de raad een zienswijze in te dienen bij de ontwerpbegroting 2026. Afgelopen jaar startte ODIJmond een doorontwikkelingsprogramma nadat duidelijk werd dat het evenwicht tussen ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit verstoord was geraakt. Onderdeel van de aanpak doorontwikkeling naar een toekomstbestendige dienst zijn: een herijking van de Gemeenschappelijke Regeling, dienstverleningsovereenkomststructuur en governance; een herijking van de financieringsstructuur; en de ontwikkeling van toekomstscenario's. Er wordt toegewerkt naar besluitvorming op deze onderwerpen in het najaar van 2025. Op dit moment onderzoekt ODIJmond met haar deelnemers wat de impact van de doorontwikkeling is op de gewenste gemeentelijke bijdrage. Ontwikkelingen met een meerjarige impact worden doorgeschoven naar de Kadernota 2027. Om dit proces zorgvuldig te kunnen afronden is, zoals ODIJmond in haar begrotingswijziging 2025 aankondigde, ook in 2026 een incidentele bijdrage noodzakelijk. ODIJmond heeft zich ingespannen het kosteneffect te verlagen, waardoor de

gevraagde incidentele middelen gehalveerd zijn ten opzichte van een eerdere prognose. De incidentele bijdrage valt grotendeels buiten de reservering op de begroting van gemeente Velsen.

Inleiding

De Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) is een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeenten Velsen, Beverwijk, Heemskerk, de provincie Noord-Holland en 11 andere gemeenten deelnemen om effectief en efficiënt haar milieutaken uit te kunnen voeren. Een deel van de taken die we bij de Omgevingsdienst hebben ondergebracht, betreffen het zogenaamde wettelijke basistakenpakket. Velsen heeft daar bovenop ook de andere wettelijke milieu- en milieubeleidstaken bij de ODIJmond ondergebracht.

Het Dagelijks Bestuur van ODIJmond heeft de jaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 in haar vergadering van 9 april 2025 voorlopig vastgesteld. De raden van de gemeenten zijn nu aan zet om deze te beoordelen. De ontwerpbegroting 2026 is gebaseerd op de Kadernota 2026, waarin de grote ontwikkelingen op het werkterrein van de ODIJmond zijn geschetst. De Kadernota is in februari 2025 aan de colleges en raden van de deelnemende gemeenten toegezonden.

Disbalans ambities, taken en middelen

Eind 2023 is aan het licht gekomen dat er financiële en organisatorische problemen zijn ontstaan bij onze omgevingsdienst. Er was sprake van een disbalans tussen onze gemeentelijke ambities, de opdracht aan de ODIJmond en middelen die ze ter beschikking hebben. Eén van de oorzaken daarvan is een te grote afhankelijkheid van incidenteel geld (bijvoorbeeld subsidies en kortlopende dienstverleningsovereenkomsten). ODIJmond kan daardoor niet meer aan haar volledige opdracht voldoen. Sommige taken werden deels of zelfs niet uitgevoerd. Dat bleek onder andere uit de quick-scan naar aanleiding van het Interbestuurlijk Programma VTH-milieu (IBP). Dat is een landelijk programma dat is opgericht om de milieuadvisering in Nederland te verbeteren, waarbij robuuste omgevingsdiensten een grote rol moeten spelen. De disbalans bleek ook uit aanvullend financieel onderzoek waarvoor de ODIJmond zelf opdracht heeft gegeven.

Bestuurlijke opdracht en doorontwikkeling gemeenschappelijk regeling ODIJmond

Naar aanleiding van de bovenstaande ontwikkelingen heeft het Dagelijks bestuur van ODIJmond op 6 maart 2024 de directeur een bestuurlijke opdracht gegeven voor het uitvoeren van een uitgebreide analyse van de organisatie. Uit deze analyse bleek dat een doorontwikkeling van de ODIJmond noodzakelijk was. Onderdeel van het doorontwikkelingsprogramma naar een toekomstbestendige organisatie zijn: een herijking van de Gemeenschappelijke Regeling, dienstverleningsovereenkomststructuur en governance; een herijking van de financieringsstructuur; en de ontwikkeling van toekomstscenario's. Er wordt toegewerkt naar besluitvorming op deze onderwerpen in het najaar van 2025. Op dit moment onderzoeken we wat de impact van de doorontwikkeling is op de gewenste gemeentelijke bijdrage.

Gevolgen voor de begroting van de ODIJ

Bovenstaande ontwikkelingen zijn van invloed op de begroting van de ODIJmond. In de ontwerpbegroting staat aangegeven dat 2026 een transitiejaar is. De meerjarenraming is gebaseerd op een indexatie. Ontwikkelingen met een meerjarige impact worden doorgeschoven naar de Kadernota 2027. De gevraagde bijdrage van gemeente Velsen in 2026 valt niet binnen de begroting omdat de incidentele bijdrage 2026 nog niet is begroot. In de gemeentebegroting 2025 is opgenomen dat de bijdrage 2026 opnieuw vastgesteld wordt en dat er rekening wordt gehouden met stijgende kosten. In de gemeentebegroting 2026 is een bedrag opgenomen van € 2.339.282. In de ontwerpbegroting 2026 van de ODIJ is een GR-bijdrage opgenomen van € 2.306.000 en een

incidentele bijdrage van € 144.000. Per saldo dient er voor 2026 nog een bedrag van € 110.718 te worden opgenomen in de gemeentebegroting.

We stellen voor de raad te adviseren in te stemmen met de ontwerpbegroting 2026, maar daarbij wel een aantal kanttekeningen te plaatsen. De kanttekeningen houden verband met de financiële situatie in onze gemeente en de manier waarop de raad bij de discussie over de toekomst van de Omgevingsdienst en de herijking van de gemeenschappelijke regeling wordt betrokken.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgt de gemeenteraad de gelegenheid kennis te nemen van de jaarrekening en een zienswijze te uiten over de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling.

Beoogd doel en effect van het besluit

De gemeenteraad krijgt de gelegenheid om invloed uit te oefenen op het beleid van de gemeenschappelijke regeling.

Argumenten

1. Jaarrekening 2024

We hebben kennisgenomen van de jaarrekening 2024. Er zijn geen grote afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024. Er is een positief resultaat behaald in 2024 van € 124.232. Het positieve resultaat is een gevolg van een niet-begrote bijdrage van het Interbestuurlijk Programma 2023-2024 en hogere rentebaten dan begroot. Beide factoren hebben een eenmalig karakter; zonder deze baten zou een negatief resultaat van € 2.000 zijn verantwoord.

Financiële aspecten

- Accountantsverklaring

De jaarrekening 2024 is voorzien van een positieve accountantsverklaring. De accountant gaf de goedkeurende controleverklaring af op 10 april 2025.

- Rechtmatigheidsverantwoording

Over 2024 moet het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording afleggen. Het dagelijks bestuur heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, en de daarmee verband houdende balansmutaties, niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten) ad. € 1.902.156, ligt boven de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. De verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties zijn in overeenstemming met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

- Het resultaat

De rekening sluit met een positief saldo van € 124.232 na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. Het resultaat 2024 is positief in vergelijking tot de begroting, voornamelijk door een niet-begrote bijdrage van het Interbestuurlijk Programma 2023-2024 en hogere rentebaten dan begroot. Beide factoren hebben een eenmalig karakter; zonder deze baten zou een negatief resultaat van € 2.000 zijn verantwoord.

- Voorstel Resultaatbestemming Boekjaar 2024

Het Algemeen Bestuur van ODIJmond heeft nog geen besluit genomen over de herbestemming van het positieve resultaat. Een voorstel van ODIJmond aan het Algemeen Bestuur is het positieve resultaat strategisch in te zetten ter ondersteuning van het lopende proces om de organisatie toekomstbestendig door te ontwikkelen. De huidige bestemmingsreserve "Risicobeheersing en Oplossingsrichtingen" raakt naar verwachting uitgeput door de onttrekkingen voor de externe begeleiding bij de uitwerking van toekomstscenario's. Het toevoegen van dit resultaat stelt de dienst beter in staat om onvoorziene lasten en frictiekosten in deze transitieperiode 2025-2026 op te vangen.

- Algemene reserve/weerstandsvermogen

Per 31 december 2024 bedraagt de algemene reserve € 467.359. De laatste herijking van het weerstandsvermogen vond plaats in 2020, en het huidige weerstandsvermogen is gebaseerd op dit rapport met een ratio van 1.0. In 2024 is geen specifieke risicoanalyse uitgevoerd voor een herijking, maar wel is een integrale analyse opgenomen in de rapportage "Twee zijden van de medaille". Naar aanleiding hiervan is het programma GR, DVO en financieringsstructuur gestart. Sommige risico's zijn in kans of omvang toegenomen en er zijn ook nieuwe risico's geïdentificeerd. De impact van deze ontwikkelingen op het benodigde weerstandsvermogen is echter nog niet berekend en daarom niet opgenomen in deze jaarrekening. Een volledige herijking van het weerstandsvermogen zal worden uitgevoerd nadat de uitkomsten van het project DVO-financiering bekend zijn.

(Beleids)inhoudelijke aspecten

In 2024 is vastgesteld dat er over meerdere jaren een achterstand is ontstaan in de uitvoering van de wettelijke en bovenwettelijke milieuvaststellingen VTH taken. De belangrijkste oorzaak is dat door een herijking- en verdringingseffect de opdracht en de daarvoor beschikbare middelen en capaciteit uit balans is geraakt. ODIJmond besloot om gedurende drie jaren een inhaalslag te maken om de belangrijkste achterstanden in te lopen. Op basis van dit besluit is de programmering voor 2024 aangepast en zijn 500 bedrijven geselecteerd die met voorrang zijn gecontroleerd. Dit zal ook in 2025 en 2026 gebeuren. Deze inhaalslag (prioriteiten 2024) is uitgevoerd door de prioriteit voor ODIJmond medewerkers te verleggen maar ook door gebruik te maken van het inhuren van externe toezichthouders.

2. Ontwerpbegroting 2026

Financiële aspecten

- Het resultaat 2025

De begroting sluit met een geprognosticeerd positief resultaat in 2025 van € 1.000.

- Algemene reserve/weerstandsvermogen

De prognose is dat op 1 januari 2026 de algemene reserve € 467.360 bedraagt. Per 31 december 2026 is de algemene reserve geprognosticeerd € 592.000.

- Bestemmingsreserves

De prognose is dat op 1 januari 2026 de bestemmingsreserve € 150.500 bedraagt. Per 31 december 2026 is de reserve geprognosticeerd € 20.000.

- Risico's

GEMEENTE VELSEN

In de ontwerpbegroting 2026 heeft ODIJmond de volgende risicoanalyse opgenomen:

Risicoanalyse Omgevingsdienst IJmond			
Nr.	Risico	Oorzaak	Gevolg
1	Salariskosten nemen jaarlijks structureel toe.	Het vaste personeel blijft in dienst en heeft recht op een tredenverhoging	- De salariskosten in de begroting dienen met een hoger percentage te worden geïndexeerd
2	Salarissen worden verhoogd jaarlijks of gedurende het jaar	CAO verhogingen vinden plaats	- De ODIJ dient rekening te houden met extra sala'-kosten (voor de begroting)
3	Externe inhuur in 2020 overschrijdt het budget	Er wordt meer ingehuurd in 2020 voor diverse taken, in plaats dat het eigen personeel wordt ingezet	- Toename van de kosten voor externe inhuur - Begrotingstekort
4	Nieuwe wetgeving of werkzaamheden leiden tot extra opleiding bij het personeel	De Omgevingswet en warmte- en energietransitie vragen om meer specialistische kennis	- Toename Opleidingskosten - Toename externe inhuur
5	Uittreden van een gemeente uit de gemeenschappelijke regeling	Door herindeling wil de gemeente aansluiten bij een andere OD	- Minder baten uit GR bijdragen - Niet alle kosten kunnen verhaald worden op de uittreder
6	DVO's/projecten lopen af waardoor incidentele baten verdwijnen, terwijl hier structurele lasten tegenover staan	Afloop DVO/project	- Wegvallen van baten uit DVO/projecten - Structurele lasten blijven aanwezig ondanks afloop DVO/project
7	Claims a.g.v. onjuiste advisering	Er ontstaat een calamiteit door nalatigheid van een medewerker van de ODIJ	- ODIJ krijgt een claim
8	Toename algemene lasten a.g.v. (vertraging) nieuwe wetgeving	De vertraging van de omgevingswet zal naar verwachting extra kosten met zich mee brengen.	- Meer lasten voor de omgevingswet/warmte- en energietransitie dan voorzien
9	Ziekteverzuim neemt toe met 1,5%	Diverse oorzaken; langdurige afwezigheid van personeel	- Extra personeelslasten door ziekteverzuim of door inhuur van vervanging (extern)

- Meerjarenbegroting

De meerjarige begroting is sluitend en reëel in evenwicht, echter in deze begroting worden de structurele lasten nog voor een belangrijk deel door incidentele baten gedekt. Het vinden van een oplossing hiervoor maakt onderdeel uit van de huidige herijking van de financieringsstructuur.

- Bijdrage gemeenten

Structurele bijdrage

De GR-bijdragen van de individuele gemeenten zijn in onderstaande tabel opgenomen.

GEMEENTE VELSEN

BATEN - GR-bijdragen	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Gemeente Beverwijk	1.201.498	1.290.000	1.352.000
Gemeente Bloemendaal	152.688	161.000	169.000
Gemeente Edam-Volendam	278.377	293.000	308.000
Gemeente Haarlem	1.788.705	1.881.000	1.972.000
Gemeente Heemskerk	666.796	727.000	763.000
Gemeente Heemstede	150.404	159.000	166.000
Gemeente Landsmeer	156.244	165.000	173.000
Gemeente Oostzaan	135.022	142.000	149.000
Gemeente Purmerend	413.391	436.000	457.000
Gemeente Uitgeest	297.280	313.000	328.000
Gemeente Velsen	2.083.525	2.339.000	2.306.000
Gemeente Waterland	180.451	190.000	199.000
Gemeente Wormerland	194.669	205.000	215.000
Gemeente Zandvoort	174.150	184.000	192.000
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	132.817	334.000	350.000
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	316.679	140.000	147.000
GR-bijdragen deelnemers *	8.322.696	8.959.000	9.246.000

Incidentele bijdrage

Om het traject, dat ODIJmond opstartte om de organisatie door te ontwikkelen, te kunnen afronden vragen zij in 2026 nog eenmaal incidentele middelen op, zoals zij dat aankondigden in onze begrotingswijziging 2025. Waar ze in de oorspronkelijke berekening nog uitgaven van 1,5 miljoen euro, vragen zij met deze begroting 750.000 euro op bij de deelnemers. Dit lagere bedrag komt deels tot stand doordat ze in 2024 scherp stuurden op hun uitgaven, ze daarnaast - zoals verzocht door de deelnemers - zoveel als mogelijk binnen de eigen begroting zochten naar mogelijkheden om de bijdrage te verlagen. Maar ook door enkele meevallers, zoals rentebaten en subsidies. De incidentele middelen zijn opgebouwd uit de middelen die nodig zijn voor de versterking van de kritische posities in het primaire proces en de versterking op de centrale sturing. Voor de opbouw van het incidentele gedeelte volgt ODIJmond de zorgvuldig afgewogen indeling zoals zij deze hanteerden in de begrotingswijziging 2025.

BATEN -Incidentele extra bijdrage	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Gemeente Beverwijk		240.000	87.000
Gemeente Bloemendaal		66.000	27.000
Gemeente Edam-Volendam		46.000	20.000

GEMEENTE VELSEN

Gemeente Haarlem		279.000	126.000
Gemeente Heemskerk		167.000	53.000
Gemeente Heemstede		55.000	23.000
Gemeente Landsmeer		73.000	31.000
Gemeente Oostzaan		83.000	29.000
Gemeente Purmerend		81.000	41.000
Gemeente Uitgeest		83.000	27.000
Gemeente Velsen		358.000	144.000
Gemeente Waterland		78.000	30.000
Gemeente Wormerland		122.000	42.000
Gemeente Zandvoort		203.000	38.000
Provincie Noord-Holland		70.000	32.000
Incidentele extra bijdrage deelnemers	-	2.004.000	750.000

Inhoudelijke aspecten

De beleidsinhoudelijke doelstellingen van de ODIJmond zijn weergegeven in de Kadernota 2026. De kadernota is opgesteld volgens de richtlijnen uit de gemeenschappelijke regeling en de nationale wetgeving op het gebied van het basistakenpakket voor omgevingsdiensten. De ontwerpbegroting 2026 past op haar beurt binnen de inhoudelijke kaders zoals die in de kadernota en het supplement zijn geschetst.

In de Kadernota 2026 beschrijft de ODIJmond naast het herstellen van de balans tussen opdracht en beschikbare middelen door de aanpak 'doorontwikkeling van ODIJmond naar een toekomstbestendige dienst' en de transitie naar een robuuste organisatie (IBP) nog een aantal speerpunten voor de komende jaren. Het inlopen van achterstanden, de Omgevingswet en het verbeteren van centrale sturing via de P&C cyclus zijn de belangrijkste.

Inlopen achterstanden

Door het meerjarig oppakken van ontwikkelingen binnen de bestaande middelen is er een verdringingseffect ontstaan. Vanuit dit effect zijn achterstanden ontstaan in de uitvoering van toezicht en handhaving en de actualisatie van vergunningen. Door te prioriteren op bedrijven met een hoger risico op de omgevingsveiligheid maakt ODIJmond in drie jaar (2024-2026) een belangrijke stap in het beheersbaar maken van de achterstand. Gedurende drie jaar bezoeken zij alle bedrijven met een hoger risico op de omgevingsveiligheid en hebben zij opvolging gegeven aan de constateringen.

Omgevingswet

Door de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024, is het wettelijk kader onder een groot gedeelte van de dienstverlening van de omgevingsdienst veranderd. Dat leidt tot een verschuiving van de taken en werkwijze van de Omgevingsdienst. De adviesfunctie bijvoorbeeld zal in omvang toenemen, met name voor de gemeenten die geen beleidstaken bij de Omgevingsdienst hebben ondergebracht. De Omgevingswet geeft tegelijkertijd ruimte aan gemeenten om via de

omgevingsplannen nieuwe richtingen te kiezen. De inschatting is dat er twee tot vier jaar nodig is om een goed beeld te vormen van de daadwerkelijke impact.

Verbeteren centrale sturing

Met het verbeteren van de centrale sturing investeert ODIJmond in overhead om meer sturende en ondersteunde capaciteit te organiseren om de planning & control cyclus (het sturingsmechanisme) te verbeteren. ODIJmond borgt hiermee dat de programmering en verantwoording aansluit op de daadwerkelijke uitvoering en ze werken toe naar een betere prioriteitstelling, verbeteren de sturing op het realiseren van de opdracht en verbeteren het inzicht en de verantwoording richting onze deelnemers. Binnen dit verbetertraject kijken ze naar zowel het instrumentarium, de administratie als de organisatiecultuur.

Kanttekeningen in een zienswijze

Het voorstel is om in te stemmen met de ontwerpbegroting 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond maar daarbij wel een aantal kanttekeningen te plaatsen in een zienswijze. De kanttekeningen hebben een relatie tot de bezuinigingsopgave van de gemeente Velsen en de bijdrage aan en de doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling ODIJmond. Het voorstel is de kanttekeningen als volgt op te nemen in de zienswijze:

De gevraagde bijdrage van Velsen voor 2026 is hoger dan de reservering op onze begroting

De gevraagde noodzakelijke incidentele middelen vallen grotendeels buiten de reservering op onze begroting. We gaan proberen om de gevraagde dekking via een begrotingswijziging te reserveren. Op voorhand geven we daarbij aan dat daarvoor heel beperkt ruimte is.

Motie 'Samen Slim Bezuinigen: Bezuinigingsstrategie voor Gemeenschappelijke Regelingen en Verbonden Partijen'

Wij verzoeken u bezuinigingsmaatregelen, voor zover deze nog realistisch en uitvoerbaar zijn, door te voeren voor 2026. Daarnaast verzoeken wij u in de Kadernota 2027 bezuinigingsvoorstellen te doen.

Wij merken daarbij op dat ODIJmond de bezuinigingsopgave van gemeenten serieus neemt. Bijvoorbeeld door uitgebreid inhoudelijk te reageren op de brief van gemeente Velsen met onderwerp 'bezuinigingen vanaf 2026'. Verder zien we dat in de ontwerpbegroting 2026 bezuinigingen diepgaand worden besproken en uitgevoerd waar mogelijk, zoals het terugbrengen van de opgevraagde incidentele middelen in 2026 met 50%.

De resultaten van de (nog lopende) financiële herijking zijn nog niet in de ontwerpbegroting verwerkt

In de ontwerpbegroting staat aangegeven dat 2026 een transitiejaar is. De meerjarenraming is gebaseerd op een indexatie. Ontwikkelingen met een meerjarige impact worden doorgeschoven naar de Kadernota 2027. U geeft aan dat er nog voor de zomer een herijking van de financieringsstructuur van de gemeenschappelijke regeling wordt voorgesteld aan het bestuur. Dit is niet meegenomen in de ontwerpbegroting. Gezien het financieel zware weer dat op onze gemeente afkomt, zullen we met elkaar in gesprek moeten blijven om het evenwicht tussen ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit te vinden binnen de financiële mogelijkheden van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling.

De doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling vraagt om een actieve rol van de gemeenteraden

Onze raad heeft de wens om nauw betrokken te worden bij de doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling en de keuzen die gemaakt worden in het kader van de toekomst van Omgevingsdienst IJmond. Zowel gezien het belang dat onze raad hecht aan een gezonde leefomgeving als de financiële problematiek van de gemeente.

Onze raad verzoekt uw bestuur daarom de directeur van Omgevingsdienst IJmond opdracht te geven de raad blijvend te informeren en de mogelijkheid te bieden richtinggevende input te geven.

Alternatieven

Niet instemmen met de ontwerpbegroting 2026. Naar alle waarschijnlijkheid gezien de lopende herijking geeft dit document niet het juiste beeld van de financieringsbehoefte van de Omgevingsdienst.

Om aan onze wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen raden we dit alternatief af. In de Gemeentewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen is voorgeschreven dat de jaarstukken uiterlijk 15 juli moeten zijn geleverd aan de Gedeputeerde Staten. Voor de begroting geldt een termijn tot 15 september. Het niet voldoen hieraan heeft tot gevolg dat automatisch, na een periode van één maand waarin de mogelijkheid wordt geboden alsnog de informatie aan te leveren, voor de deelnemende gemeenten de sanctie in werking treedt van opschorting van de algemene uitkering (artikel 186 Gemeentewet).

Het is de bedoeling dat het algemeen bestuur op 9 juli 2025 tot definitieve vaststelling komt. Door in te stemmen met de ontwerpbegroting 2026, kunnen we voldoen aan onze wettelijke verplichtingen en creëren we ruimte om met elkaar het juiste gesprek te voeren in de lopende doorontwikkeling van de ODIJmond.

Risico's

- Op basis van de ontwerpbegroting 2026 ontstaat bij de gemeente een incidenteel financieringstekort van afgerond 110.000 euro. Instemmen met de ontwerpbegroting 2026 betekent dat we voor dit tekort ook een oplossing zullen moeten vinden.
- In deze ontwerpbegroting 2026 die voorligt is nog geen rekening gehouden met de uitkomsten van het nu lopende doorontwikkelingsproces naar een toekomstbestendige dienst. De jaren 2025 en 2026 zijn aangemerkt als transitieperiode waarin inzichten verder worden uitgewerkt en ODIJmond samen met deelnemers de toekomstrichting bepaalt. Het voornemen is om de inzichten, die in de transitieperiode zijn uitgewerkt, vanaf 2027 te implementeren en te verankeren in een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling en financieringsstructuur. Op dit onderzoeken we wat de impact van de doorontwikkeling is op de gewenste gemeentelijke bijdrage. Ontwikkelingen met een meerjarige impact worden doorgeschoven naar de Kadernota 2027. Het risico is dat de deelnemende gemeenten in de toekomst meer moeten gaan betalen voor dezelfde werkzaamheden.
- De verwachte kostenstijgingen bij de omgevingsdienst staan op gespannen voet met de financiële situatie van onze gemeente. We stellen voor via een zienswijze aandacht te vragen voor onze financiële positie.

Gezien het belang van het onderwerp en een goede uitkomst, adviseren we de raad om actief mee te doen en er in zijn zienswijze op aan te dringen dit ook mogelijk te maken.

Programma

- Ondernemend en duurzaam Velsen

Kader

- Wet gemeenschappelijke regelingen.
- Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond
- Kadernota 2026

Participatie en inspraak

In maart 2025 vond een regionale raadsbijeenkomst plaats waarmee ODIJmond de raadsleden informeerde over het proces en de analyse en uitgangspunten voor zowel de herijking van de GR als voor de financieringsstructuur. In september 2025 gaan we samen met ODIJmond met de raad in gesprek m.b.t. de richting voor een toekomstbestendig ODIJmond.

Financiële consequenties

Jaarrekening 2024

De jaarrekening 2024 van de ODIJmond heeft geen effect op de gemeentebegroting.

Ontwerpbegroting 2026

In de ontwerpbegroting 2026 is een GR-bijdrage opgenomen van € 2.306.000 plus een incidentele bijdrage van € 144.000. Een totale bijdrage van € 2.450.000.

In de gemeentebegroting 2026 is een bedrag opgenomen van € 2.339.282. Per saldo dient er voor 2026 nog een bedrag van € 110.718 te worden opgenomen in de gemeentebegroting.

De gevraagde bijdrage van gemeente Velsen in 2026 valt niet binnen de begroting omdat de incidentele bijdrage 2026 nog niet is begroot. In de gemeentebegroting 2025 is opgenomen dat de bijdrage 2026 opnieuw vastgesteld wordt en dat er rekening wordt gehouden met stijgende kosten.

De opvraag van aanvullende incidentele middelen door de Omgevingsdienst, hoewel eerder aangekondigd, staat op gespannen voet met de bezuinigingsopgave van gemeente Velsen. In de begrotingswijziging 2025 informeerde ODIJmond haar deelnemers over de noodzakelijke stappen die zij moet zetten om de taakuitvoering op het vastgelegde uitvoeringsniveau te brengen. Dit is nodig om de huidige opdracht, volgens het huidige bestuurlijke ambitieniveau, met borging van kwaliteit en continuïteit, te kunnen blijven uitvoeren. Zoals ODIJmond toen aangaf, doorloopt zij dit verbeterproces gedurende twee jaar in 2025 en 2026.

Om het traject, dat ODIJmond opstartte om de organisatie te ontwikkelen, zorgvuldig te kunnen afronden, vraagt zij in 2026 nog eenmaal incidentele middelen op. Dit kondigde zij ook aan in de begrotingswijziging 2025. De ODIJmond is verzocht om kritisch te kijken naar mogelijkheden om het kosteneffect voor de deelnemers zo laag mogelijk te houden. Zij hebben zich onder andere ingespannen om een rijksbijdrage te ontvangen voor de versterking van omgevingsdiensten, er is één formatieplaats geschrapt, rente-inkomsten zijn benut als aanvullende dekking en zij stuurde scherp op de uitgaven. Deze inspanningen zorgen voor grofweg een halvering van de gevraagde incidentele middelen. Waar ze in de oorspronkelijke berekening nog uitging van 1,5 miljoen euro, vraagt ODIJmond met deze begroting 750.000 euro op bij de deelnemers. De incidentele middelen zijn opgebouwd uit de middelen die nodig zijn voor de versterking van de kritische posities in het primaire proces en de versterking op de centrale sturing.

GEMEENTE VELSEN

Gemeente Velsen zet zich gezien haar bezuinigingsopgave tijdens dit traject en de doorontwikkeling van de ODIJmond in om de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling te verlagen.

Uitvoering van besluit

De zienswijze wordt voor 2 juli 2025 verzonden aan het Dagelijks Bestuur van de ODIJmond.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

- Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026 en jaarstukken 2024
- Jaarstukken 2024 OD IJmond
- Ontwerpbegroting 2026 OD IJmond
- Brief Zienswijze Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond
- Ontwerp raadsbesluit Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

- Kadernota 2026 OD IJmond

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

D. Veurink

De burgemeester,

F.C. Dales